

“Benim mânevi mirasım ilim ve aklıdır.”
Mustafa Kemal Atatürk

Bilim ve Teknik
Aylık Popüler Bilim Dergisi
Yıl 56 Sayı 669
Ağustos 2023

İmtiyaz Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Hasan Mandal

**Genel Yayın Yönetmeni ve
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**
Ömer Kökçam

Yayın Yönetmeni - Editör
Dr. Özlem Kılıç Ekici

Yayın Danışma Kurulu
Prof. Dr. Emine Adadan
Prof. Dr. Elif Damla Arısan
Ömer Kökçam
Doç. Dr. Nuray Karapınar
Prof. Dr. Evren Mutlugün
Prof. Dr. Faruk Soyduğan

Araştırma ve Yazı Grubu
Dr. Özlem Ak
Dr. Tuncay Baydemir
Dr. Bülent Gözcelioğlu
Dr. Mahir E. Ocak
İlay Çelik Sezer

Redaksiyon
Dr. Nurulhude Baykal

Grafik Tasarım-Web
Hüseyin Diker
Ayşe Dilara Cumhur

Mobil Uygulama
Selim Özden

Mali ve İdari Hizmetler
M. Furkan Aktaş

İletişim Bilgileri
TÜBİTAK *Bilim ve Teknik* Dergisi
Bilim ve Toplum Başkanlığı
Remzi Oğuz Arık Mah.
Tunus Cad. No:80
06540 Çankaya ANKARA
bteknik@tubitak.gov.tr
bilimteknik.tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri
abone@tubitak.gov.tr
yayinlar.tubitak.gov.tr

Baskı
Başak Matbaacılık Tanıtım
Hizmetleri İth.İhr. A.Ş.
basakmatbaa.com

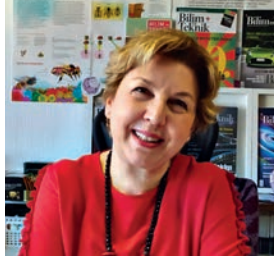
Baskı Tarihi 24.07.2023

Dağıtım Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
tdp.com.tr

Bilim ve Teknik Dergisi, Milli Eğitim Bakanlığı
[Tebliğler Dergisi, 50.11.1970, sayfa 407B, karar no: 10247]
tarafından lise ve dengi okullara; Genelkurmay Başkanlığı
[7 Şubat 1979, HRK: 4013-22-79 Eğt. Krs. Ş. sayı Nşr.83]
tarafından Silahlı Kuvvetler personeline tavsiye edilmiştir.

ISSN 977-1300-3380
Fiyatı 11 TL

Her ayın 1'inde çıkar.

Bu sayımızda, okurlarımızın ilgiyle takip ettiği, gök bilimi alanındaki önemli konuları ele almaya, uzay çalışmalarındaki güncel gelişmeleri takip etmeye ve #gözümüzyukarıdaolsun demeye devam ediyoruz.

Kütle; evrenin, gök adaların ve yıldızların en temel parametrelerinden biri. Kütlesinin ne olduğunu ve ne kadar değiştiğini bilmeden bir yıldızın yapısını ve yaşamını anlamaya çalışmak neredeyse imkânsız. Yıldızların hemen hemen tamamı, yaşamları boyunca farklı oranlarda kütle kaybeder. Yıldızların yaşam sürelerini ve enerji çıktılarını belirleyen niceliklerin başında gelen kütle değiştiğinde yıldız da değişir. Bazı yıldızlar, yaşamları boyunca kütlelerinin yarısından fazlasını kaybedebilir. Yıldızlarda gerçekleşen, âdetâ diyet süreçleri diyebileceğimiz kütle kayıpları, genellikle soğuk ve sıcak yıldız rüzgârlarının etkisiyle meydana gelir. Yıldızların yaşamları boyunca diyetlerinde ne kadar kütle kaybettiği, yaşam sürelerini ve enerji çıktılarını doğrudan etkiler. Yıldızların diyetini detaylarıyla kavramak, gök adaların ve geniş ölçekte evrenin element dönüşümlerini, element çeşitliliğini ve toz bütçesini anlamaya yarar. Faruk Soyduğan, diyet yapan yıldızlar konusunu detaylı bir şekilde ele alıyor.

Mahir Ocak, ışık yılı ölçeğinde dalga boyları olan kütleçekimsel dalgalara dair işaretler bulunduğundan; bir diğer yazısında da uzay çöplerini tespit etmek için geliştirilen kuantum sensörlerden bahsediyor. Selçuk Topal, tanımlanamayan uçan cisim yani UFO, Tuncay Özdemir de ışık kirliliği konusuna değiniyor. İlay Çelik Sezer ise, ilk einstein karosu keşfindeki ufak pürüzün nasıl giderildiğini anlatıyor. Bu ayki posterimizde gökyüzü atlası konusu çerçevesinde, ülkemizden de gözlenebilen bazı takımyıldızlarına ve parlak yıldızlara yer veriyoruz.

“Kış Uykusuna Yatan Aylarda Neden Pıhtı Oluşmuyor?”, “Ultrasonla Kan Beyin Bariyeri Açılıyor?” ve “Stres Kilo Aldırıyor” başlıklı yazılarımız ile farklı ilgi alanlarına hitap eden Bilim Haberleri, Bilim Çizgi, Tekno-Yaşam, Merak Ettikleriniz, Bilim Tarihinden Notlar, Doğa, Gökyüzü, Düşünme Kulesi, Satranç, Ayın Matematik Sorusu, Zekâ Oyunları ve Yayın Dünyası başlıklı köşelerimizdeki içerikleri de beğenerek okuyacağınızı umuyoruz.

Dergimizin daha düşük fiyata ve ücretsiz kargoyla sizlere ulaşacağı abonelik fırsatından faydalanmak ayrıca hem yeni hem de eski sayılarımızı satın almak için yayinlar.tubitak.gov.tr adresini ziyaret edebilir, “TÜBİTAK Yayınlar” mobil uygulamasını da indirebilirsiniz. Dergimizin internet sayfasını (bilimteknik.tubitak.gov.tr) ve sosyal medya hesaplarını da takip edebilir, hayatınızdaki yerini ve size neler kattığını bizlerle paylaşabilirsiniz (bteknik@tubitak.gov.tr).

Nesiller büyüten dergimizin bu sayısını da ilgiyle okumanızı diliyor, sonraki sayılarımızı sabırsızlıkla bekleyeceğinizi umuyoruz.

Hepimizin 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlu olsun!

Sağlıcakla ve bilimle kalın... Unutmayın #bilimokuyanbilir!

Saygılarımızla,
Özlem Kılıç Ekici